

N a c r t

**PRIJEDLOG ODLUKE O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA
REPUBLIKE HRVATSKE U OPERACIJAMA POTPORE MIRU
UJEDINJENIH NARODA**

Zagreb, listopad 2018.

PRIJEDLOG ODLUKE O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U OPERACIJAMA POTPORE MIRU UJEDINJENIH NARODA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ODLUKE

Na temelju članka 7. stavka 5. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) pokreće se postupak za donošenje Odluke o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u operacijama potpore miru Ujedinjenih naroda (u daljnjem tekstu Odluka).

II. OCJENA DOSADAŠNJEG STANJA

U odgovoru na nove sigurnosne izazove i promjenu globalnog sigurnosnog okruženja kao i okruženja u kojem se odvijaju operacije potpore miru, Republika Hrvatska je aktivno poduprla globalnu kampanju Ujedinjenih naroda za jačanje doprinosa država davateljica snaga i jačanje sposobnosti i kapaciteta operacija potpore miru Ujedinjenih naroda te je na Summitu o mirovnim operacijama 2015. godine u New Yorku iskazala namjeru stavljanja na raspolaganje Ujedinjenim narodima inženjerijske postrojbe, ujedno preuzevši obvezu nastavka organizacije i pokrića troškova preduputne obuke ženskih policijskih službenica s ciljem aktivnog sudjelovanja u implementaciji Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1325 o ženama, miru i sigurnosti.

Namjera stavljanja na raspolaganje inženjerijske postrojbe jasno korespondira s ranije utvrđenim nedostacima u provedbi operacija potpore miru u pogledu inženjerijskih snaga koje su prepoznati kao ključni faktor za brzi raspored snaga.

Svrha operacija potpore miru je doprinijeti stvaranju dugoročno stabilnog, sigurnog i naprednijeg okruženja, a jačanje vladavine prava, zaštita civila, poštovanje ljudskih prava i sigurnost temeljni su preduvjeti za ispunjenje tog cilja.

Pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske u 2018. godini sudjeluju u tri operacije potpore miru Ujedinjenih naroda na području Azije, Afrike i Bliskog istoka, i to u operaciji potpore miru u Indiji i Pakistanu (UNMOGIP, 9 pripadnika), u Zapadnoj Sahari (MINURSO, 7 pripadnika) i u Libanonu (UNIFIL, 53 pripadnika).

U operacijama potpore miru Ujedinjenih naroda, pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske upućeni su u sklopu inženjerijske postrojbe, u svojstvu vojnih promatrača, časnika za vezu i časnika zdravstvene struke.

Pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske svojim su profesionalnim pristupom zadaćama potvrdili visoki ugled Oružanih snaga Republike Hrvatske te dostojno predstavljaju Oružane snage i Republiku Hrvatsku.

Radom u multinacionalnom okruženju daju kvalitetan doprinos provedbi mandata operacija, uz istovremeno stjecanje novih znanja i iskustava.

Republika Hrvatska namjerava zadržati svoju prisutnost i vidljivost u ovim operacijama, čime potvrđuje svoju poziciju odgovorne članice međunarodne zajednice, spremne na proaktivan angažman u postizanju globalne sigurnosti.

III. RAZLOZI I CILJEVI DONOŠENJA ODLUKE

Sudjelovanje pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u operacijama potpore miru Ujedinjenih naroda za 2018. godinu uređeno je Odlukom od 30. studenoga 2017. Tom odlukom definirano je u kojim se operacijama potpore miru Ujedinjenih naroda odobrava sudjelovanje pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, kao i broj sudionika koji se može uputiti u pojedinu operaciju tijekom jednogodišnjeg razdoblja.

Operacija potpore miru Ujedinjenih naroda u Libanonu (UNIFIL)

Pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske u operaciji potpore miru Ujedinjenih naroda u Libanonu (UNIFIL) sudjeluju od srpnja 2007. Temeljem Odluke od 30. studenoga 2017., u operaciju potpore miru Ujedinjenih naroda u Libanonu (UNIFIL) bilo je moguće uputiti do 70 pripadnika Oružanih snaga. U 2018. godini upućena su 53 pripadnika: 52 pripadnika satnije za opću inženjerijsku potporu u sastavu kontingenta bilateralnog partnera, Talijanske Republike i jedan stožerni časnik u zapovjedništvu misije. Pripadnici satnije za opću inženjerijsku potporu završavaju svoje sudjelovanje u UNIFIL-u svibnju 2019.

Operacija potpore miru Ujedinjenih naroda u Libanonu (UNIFIL) uspostavljena je Rezolucijom 425/426 Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda od 19. ožujka 1978. radi verificiranja izraelskog povlačenja iz Libanona, održanja mira i sigurnosti te pružanja potpore libanonskoj vladi u uspostavi svoje uprave na cijelom državnom teritoriju.

Danas UNIFIL djeluje u okviru Rezolucije 1701 Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda kojom je operacija potpore miru proširena uključivanjem pomorske komponente. Uz zadaće definirane početnim mandatom, na temelju Rezolucije 1701, operacija UNIFIL nadzire prekid neprijateljstava te osigurava pristup humanitarnoj pomoći civilnom stanovništvu, kao i siguran povratak raseljenih osoba.

Zadržavanje višeg stupnja prisutnosti Republike Hrvatske u Libanonu važan je doprinos naporima međunarodne zajednice u stabilizaciji ovog kriznog žarišta. Ovaj doprinos realizirao bi se upućivanjem u 2019. godini do 70 pripadnika, a u 2020. godini do tri pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u operaciju potpore miru Ujedinjenih naroda u Libanonu (UNIFIL). Razmještaj hrvatske sastavnice realizira se u suradnji s Talijanskom Republikom kao bilateralnim partnerom.

Operacija potpore miru Ujedinjenih naroda u Indiji i Pakistanu (UNMOGIP)

Oružane snage Republike Hrvatske u operaciji potpore miru Ujedinjenih naroda u Indiji i Pakistanu (UNMOGIP) sudjeluju od kolovoza 2002.

Odlukom od 30. studenog 2017., predviđeno je sudjelovanje do 10 pripadnika Oružanih snaga u operaciji potpore miru Ujedinjenih naroda u Indiji i Pakistanu (UNMOGIP) u 2018. godini. Pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske obavljaju zadaće koje obuhvaćaju provedbu ophodnji u područjima postaja, zadaće na promatračkim postajama, zadaće obilaska pakistanskih vojnih postrojbi i utvrđivanja trenutačnog stanja uzduž linije razdvajanja. U području operacije, jedan pripadnik Oružanih snaga Republike Hrvatske obavljao je dužnost časnika zdravstvene struke.

Operacija potpore miru Ujedinjenih naroda u Indiji i Pakistanu (UNMOGIP) uspostavljena je Rezolucijom br. 47 (1948) i Rezolucijom br. 91 (1951) Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda s mandatom osiguranja prekida vatre između indijskih i pakistanskih snaga sigurnosti u Kašmiru te povlačenja svih naoružanih snaga na njihovo područje.

Kako ne postoji suglasnost Indije i Pakistana oko mandata UNMOGIP-a, operacija se ne produljuje donošenjem novih rezolucija na godišnjoj razini već traje u kontinuitetu i može biti okončana jedino temeljem posebne odluke Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda.

Sigurnosnu situaciju u operaciji UNMOGIP karakterizira učestalo kršenje prekida vatre između pakistanskih i indijskih snaga sigurnosti duž linije nadzora u Kašmiru. Unatoč ostvarenom napretku, tenzije između Indije i Pakistana u području djelovanja operacije i dalje su vrlo visoke.

Sigurnosnu situaciju u području operacije UNMOGIP dominantno su oblikovala djelovanja pakistanskih militantata usmjerena protiv indijskih snaga sigurnosti u vidu napada na vojne baze i policijska sjedišta kao i na vojne konvoje, rezultirajući većim brojem žrtava na obje strane. Porast napada na području Kašmira je utjecao i na sigurnost pripadnika operacije UNMOGIP zbog postojanja opasnosti da postanu kolateralnim žrtvama takvih napada.

S obzirom na visoku reputaciju koju pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske imaju u operaciji UNMOGIP što je prepoznato i u Tajništvu Ujedinjenih naroda te zbog značaja hrvatskog doprinosa realiziranog tijekom četrnaestogodišnjeg razdoblja naše prisutnosti na području operacije, predlaže se nastavak sudjelovanja u operaciji potpore miru Ujedinjenih naroda u Indiji i Pakistanu (UNMOGIP) u 2019. i 2020. godini upućivanjem do 10 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, godišnje.

Operacija potpore miru Ujedinjenih naroda u Zapadnoj Sahari (MINURSO)

Oružane snage Republike Hrvatske u operaciji potpore miru Ujedinjenih naroda u Zapadnoj Sahari (MINURSO) sudjeluju od prosinca 2002.

U skladu s Odlukom od 30. studenoga 2017., u ovu operaciju je bilo moguće uputiti do osam pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u jednoj rotaciji.

Republika Hrvatska sudjeluje u operaciji MINURSO sa sedam pripadnika Oružanih snaga po rotaciji u svojstvu vojnih promatrača sa zadaćama provedbe ophodnji u području odgovornosti zapovjedništava marokanske vojske i Fronte Polisario te izvješćivanja Zapovjedništva operacije.

Operacija potpore miru Ujedinjenih naroda u Zapadnoj Sahari (MINURSO) uspostavljena je Rezolucijom 690 Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1991. godine, nakon što je 1988. godine postignut dogovor između Maroka i Fronte Polisario koji predviđa tranzicijsko razdoblje za pripremu referenduma u kojemu će stanovništvo Zapadne Sahare moći birati između neovisnosti i integracije s Marokom.

Primirje između Maroka i Fronte Polisaria je na snazi od 1991. godine, a nadziru ga snage operacije MINURSO. Mandat MINURSO-a obuhvaća nadzor prekida vatre, evidentiranje smanjenja marokanskih postrojbi u području odgovornosti operacije, motrenje ograničavanja postrojbi Maroka i Fronte Polisario na dodijeljena područja, identificiranje i registraciju kvalificiranih glasača, organiziranje i osiguranje provedbe slobodnog referenduma i objavu rezultata te smanjenje ugroza od neeksplozivnih minsko-eksplozivnih sredstava.

Kako organizacija referenduma iz političkih razloga nije bila moguća, mandat operacije je dopunjen promatranjem prekida vatre i provedbom mjera za jačanje povjerenja. Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda usvojilo je 27. travnja 2018. Rezoluciju br. 2414/18 kojom se mandat operacije MINURSO produljuje za šest mjeseci.

Operacija potpore miru MINURSO ključna je za izgradnju održive stabilnosti, ne samo područja Zapadne Sahare, već i za izgradnju sigurnosti i ekonomskog prosperiteta sjeverozapadne Afrike u cjelini, a čime se doprinosi i smanjenju migracijskih pritisaka na Europu.

Uzimajući u obzir kontinuitet sudjelovanja pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u ovoj operaciji potpore miru počevši od 2002. godine, a s obzirom na činjenicu da se operacija odvija na sjeverozapadnom dijelu afričkog kontinenta u kojem razina sigurnosne ugroze nije tako izražena kao u drugim dijelovima središnje Afrike te s obzirom na to da Republika Hrvatska ne sudjeluje u drugim UN operacijama potpore miru na afričkom kontinentu, predlaže se nastavak sudjelovanja u operaciji potpore miru Ujedinjenih naroda u Zapadnoj Sahari (MINURSO) u 2019. i 2020. godini, upućivanjem do osam pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske godišnje.

Nastavak angažmana omogućit će kontinuitet u stjecanju iskustava pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u multinacionalnom okruženju obzirom da u ovoj operaciji trenutačno sudjeluje 36 država, od kojih je osam država članica Europske unije i šest članica NATO-a. Također, nastavkom angažmana Republika Hrvatska dat će svoj doprinos nastojanjima Ujedinjenih naroda i Europske unije za očuvanje i izgradnju mira i stabilnosti u ovom dijelu svijeta.

IV. POTREBNA FINANCIJSKA SREDSTVA

Financijska sredstva za provedbu ove Odluke bit će osigurana u državnom proračunu Republike Hrvatske na razdjelu Ministarstva obrane u skladu s predviđenim projekcijama financijskog plana Ministarstva obrane za 2019. i 2020. godinu.

Na temelju članka 54. stavka 2. Zakona o obrani (Narodne novine, br. 73/13, 75/15, 27/16, 110/17 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 30/18), na prijedlog Vlade Republike Hrvatske i uz prethodnu suglasnost Predsjednice Republike Hrvatske, Hrvatski sabor na sjednici _____ donio je

ODLUKU

O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U OPERACIJAMA POTPORE MIRU UJEDINJENIH NARODA

I.

Pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske u 2019. i 2020. godini upućuju se, uz mogućnost rotacije, u operacije potpore miru Ujedinjenih naroda:

- u Libanon (UNIFIL)	- do 70 pripadnika u 2019. godini i do tri pripadnika u 2020. godini
- u Indiju i Pakistan (UNMOGIP)	- do 10 pripadnika
- u Zapadnu Saharu (MINURSO)	- do 8 pripadnika.

II.

Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske jedanput godišnje izvijestiti Hrvatski sabor o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u operacijama potpore miru Ujedinjenih naroda iz točke I. ove Odluke.

III.

Ova Odluka stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik Hrvatskoga sabora
Gordan Jandroković

Klasa:
Zagreb,

O B R A Z L O Ž E N J E

Točkom I. određuje se da Hrvatski sabor donosi Odluku o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u operacijama potpore miru Ujedinjenih naroda. Temelj za donošenje Odluke je članak 7. stavak 5. Ustava Republike Hrvatske, koji propisuje da Oružane snage Republike Hrvatske mogu prijeći njezine granice ili djelovati preko njezinih granica na temelju Odluke Hrvatskoga sabora, koju predlaže Vlada Republike Hrvatske, uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike Hrvatske. Zakon o obrani (Narodne novine, br. 73/13, 75/15, 27/16, 110/17 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 30/18) u članku 54. stavku 2. na istovjetan način uređuje ovo područje. U operacije potpore miru Ujedinjenih naroda u Libanonu (UNIFIL), Indiji i Pakistanu (UNMOGIP) te Zapadnoj Sahari (MINURSO) upućuje se pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske, uz mogućnost rotacije.

Točkom II. obvezuje se Vlada Republike Hrvatske jedanput godišnje izvijestiti Hrvatski sabor o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u operacijama potpore miru Ujedinjenih naroda.

Točkom III. utvrđuje se stupanje na snagu Odluke Hrvatskoga sabora.